

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

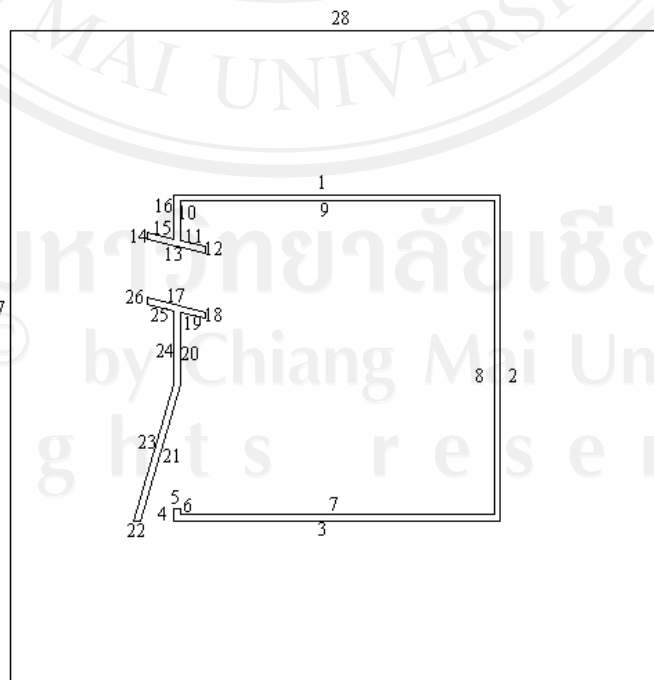
Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

ภาคผนวก ก รูปตัวอย่างปัญหาโมเดลทดสอบพร้อมด้วยค่าพิกัดคออร์ดิเนตที่ใช้ในโปรแกรม

EasyFEM

1 [(0.25, 0.75) ;(0.75; 0.75)]	16 [(0.25, 0.6825) ;(0.25; 0.75)]
2 [(0.75, 0.75) ;(0.75; 0.25)]	17 [(0.21, 0.5925) ;(0.30; 0.57)]
3 [(0.25, 0.25) ;(0.75; 0.25)]	18 [(0.30, 0.57) ;(0.30; 0.56)]
4 [(0.25, 0.25) ;(0.25; 0.27)]	19 [(0.30, 0.56) ;(0.26; 0.57)]
5 [(0.25, 0.27) ;(0.26; 0.27)]	20 [(0.26, 0.57) ;(0.26; 0.46)]
6 [(0.26, 0.27) ;(0.26; 0.26)]	21 [(0.26, 0.46) ;(0.20; 0.25)]
7 [(0.26, 0.26) ;(0.74; 0.26)]	22 [(0.20, 0.25) ;(0.19; 0.25)]
8 [(0.74, 0.26) ;(0.74; 0.74)]	23 [(0.19, 0.25) ;(0.25; 0.46)]
9 [(0.74, 0.74) ;(0.26; 0.74)]	24 [(0.25, 0.46) ;(0.25; 0.5725)]
10 [(0.26, 0.74) ;(0.26; 0.68)]	25 [(0.25, 0.5725) ;(0.21; 0.5825)]
11 [(0.26, 0.68) ;(0.30; 0.67)]	26 [(0.21, 0.5825) ;(0.21; 0.5925)]
12 [(0.30, 0.67) ;(0.30; 0.66)]	27 [(0.00, 0.00) ;(0.00; 1.00)]
13 [(0.30, 0.66) ;(0.21; 0.6825)]	28 [(0.00, 1.00) ;(1.00; 1.00)]
14 [(0.21, 0.6825) ;(0.21; 0.6925)]	29 [(1.00, 1.00) ;(1.00; 0.00)]
15 [(0.21, 0.6925) ;(0.25; 0.6825)]	30 [(1.00, 0.00) ;(0.00; 0.00)]

ภาคผนวก ข กลุ่มข้อมูลปัญหาที่ทดสอบในเรื่องการไหลของอากาศด้วยโปรแกรม EasyFEM โดยมีค่าอัตราส่วนระหว่างพื้นที่ปัญหาทดสอบ และพื้นที่โมเดล $K \geq 5.60$

ขนาดปัญหา $A=(a \times b)$ (ม x ม)	ขนาดโมเดล $M=(m \times m)$ (ม x ม)	จำนวนเอ ลิเมนต์	จำนวน โนด	A_D ม ²	K	A_E ม ² ต่อ1เอ ลิเมนต์	ผลลัพธ์
0.10 x 0.15	0.04 x 0.04	33162	16857	0.0134	9.375	4.04 E ⁻⁷	ได้
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	33158	16855	3.01	9.375	9.09 E ⁻⁵	ได้
1.70 x 2.55	0.68 x 0.68	33142	16847	3.87	9.375	1.16 E ⁻⁴	ได้
1.80 x 2.70	0.72 x 0.72	33156	16854	4.34	9.375	1.31 E ⁻⁴	ได้
2.00 x 3.00	0.80 x 0.80	33124	16836	5.36	9.375	1.62 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
2.20 x 3.30	0.88 x 0.88	33086	16819	6.48	9.375	1.96 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
2.50 x 3.75	1.00 x 1.00	33156	16854	8.38	9.375	2.52 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
2.80 x 4.20	1.12 x 1.12	33162	16854	10.50	9.375	3.16 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
2.90 x 4.30	1.16 x 1.16	33178	16865	11.12	9.375	3.35 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
3.00 x 4.50	1.20 x 1.20	33178	16865	12.06	9.375	3.63 E ⁻⁴	ไม่ได้
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	15168	7755	3.01	9.375	1.98 E ⁻⁴	ไม่ได้
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	16102	8229	3.01	9.375	1.87 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	16928	8649	3.01	9.375	1.78 E ⁻⁴	ได้(เพี้ยน)
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	23900	12174	3.01	9.375	1.26 E ⁻⁴	ได้
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	33158	16855	3.01	9.375	9.09 E ⁻⁵	ได้
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	39750	20186	3.01	9.375	7.58 E ⁻⁵	ได้
1.50 x 2.25	0.60 x 0.60	42044	21340	3.01	9.375	7.17 E ⁻⁴	ไม่ได้
1.90 x 2.75	1.00 x 1.00	21508	10990	4.225	5.225	1.96 E ⁻⁴	ไม่ได้
1.90 x 2.95	1.00 x 1.00	22350	11421	4.605	5.605	2.06 E ⁻⁴	ไม่ได้
1.90 x 2.95	1.00 x 1.00	39826	20259	4.605	5.605	1.15 E ⁻⁴	ได้
1.70 x 2.75	0.90 x 0.90	20122	10565	3.865	5.77	1.92 E ⁻⁴	ไม่ได้
1.70 x 2.75	0.90 x 0.90	36816	18730	3.865	5.77	1.04 E ⁻⁴	ได้
0.10 x 0.15	0.04 x 0.04	132	86	0.0134	9.375	1.20 E ⁻⁴	ได้
0.10 x 0.15	0.05 x 0.05	126	78	0.0125	6.00	1.20 E ⁻⁴	ได้

0.50 x 0.80	0.25 x 0.25	3168	1456	0.3375	6.40	1.10 E ⁻⁴	ได้
0.50 x 0.80	0.22 x 0.22	2956	1376	0.3516	8.26	1.20 E ⁻⁴	ได้
0.50 x 0.80	0.20 x 0.20	2012	974	0.20	10.00	1.00 E ⁻⁴	ได้
0.80 x 1.20	0.40 x 0.40	7256	3252	0.80	6.00	1.10 E ⁻⁴	ได้
0.80 x 1.20	0.35 x 0.35	6985	3018	0.8375	7.83	1.20 E ⁻⁴	ได้
0.80 x 1.20	0.30 x 0.30	8750	4225	0.87	10.60	1.00 E ⁻⁴	ได้
1.00 x 1.50	0.50 x 0.50	11256	6538	1.25	6.00	1.10 E ⁻⁴	ได้
1.00 x 1.50	0.42 x 0.42	11028	6452	1.3236	8.50	1.20 E ⁻⁴	ได้
1.00 x 1.50	0.38 x 0.38	13652	7516	1.3556	10.30	1.00 E ⁻⁴	ได้
1.20 x 1.80	0.60 x 0.60	163366	8122	1.80	6.00	1.10 E ⁻⁴	ได้
1.20 x 1.80	0.50 x 0.50	15946	7765	1.91	8.64	1.20 E ⁻⁴	ได้
1.20 x 1.80	0.45 x 0.45	19566	9824	1.9575	10.60	1.00 E ⁻⁴	ได้

A_D คือ พื้นที่โดเมน

K คือ สัดส่วนความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปัญหาทดสอบทั้งหมด และ พื้นที่โมเดลทั้งหมด

A_E คือ ขนาดพื้นที่ต่อ 1 เอลิเมนต์

ภาคผนวก ก แบบอย่างเอกสารรายงานในเรื่องการทดสอบการไหลของอากาศด้วยโต๊ะน้ำใน
กระบวนวิชา 801325 Basic Building and Energy System ของนักศึกษาปี 3 คณะสถาปัตยกรรม
ศาสตร์

แบบอย่างงานนักศึกษา 1

**การวิเคราะห์และสรุปผลการทดลองการไหลของอากาศจาก
การออกแบบการเปิดช่องระบายอากาศ และการออกแบบแผงกันแดด**

หัวข้อ
จากโจทย์ที่ให้ออกแบบช่องเปิดระบายอากาศเพื่อให้สามารถรับลมที่จะเข้าไปไหลภายในห้องขนาด 4.00×4.00 เมตร ให้
ได้มากที่สุด โดยกำหนดให้

1. ให้ห้องขนาด 4.00×4.00 เมตร
2. สามารถเปิดช่องเปิดได้เพียง 1 ด้านเท่านั้น
3. สามารถเปิดช่องเปิดได้ เพียง 2 ช่องเปิดเท่านั้น
4. ช่องเปิดทั้งหมดมีพื้นที่ไม่เกิน 30% ของด้านที่เปิด
5. สามารถทำแผงยื่นได้เพียง 50 เซนติเมตรเท่านั้น

โดยทำเป็นโมเดลห้องขนาด มาตรฐาน 1 : 20 แล้วนำไปทดลองบนโต๊ะน้ำเพื่อทดลองการไหลของน้ำ

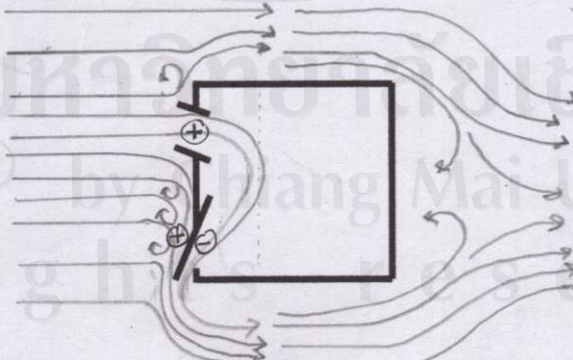
จุดประสงค์

1. ทดสอบทิศทางการไหลจากช่องเปิด
2. วิเคราะห์ทิศทางการไหล
3. ประเมินการออกแบบช่องเปิด

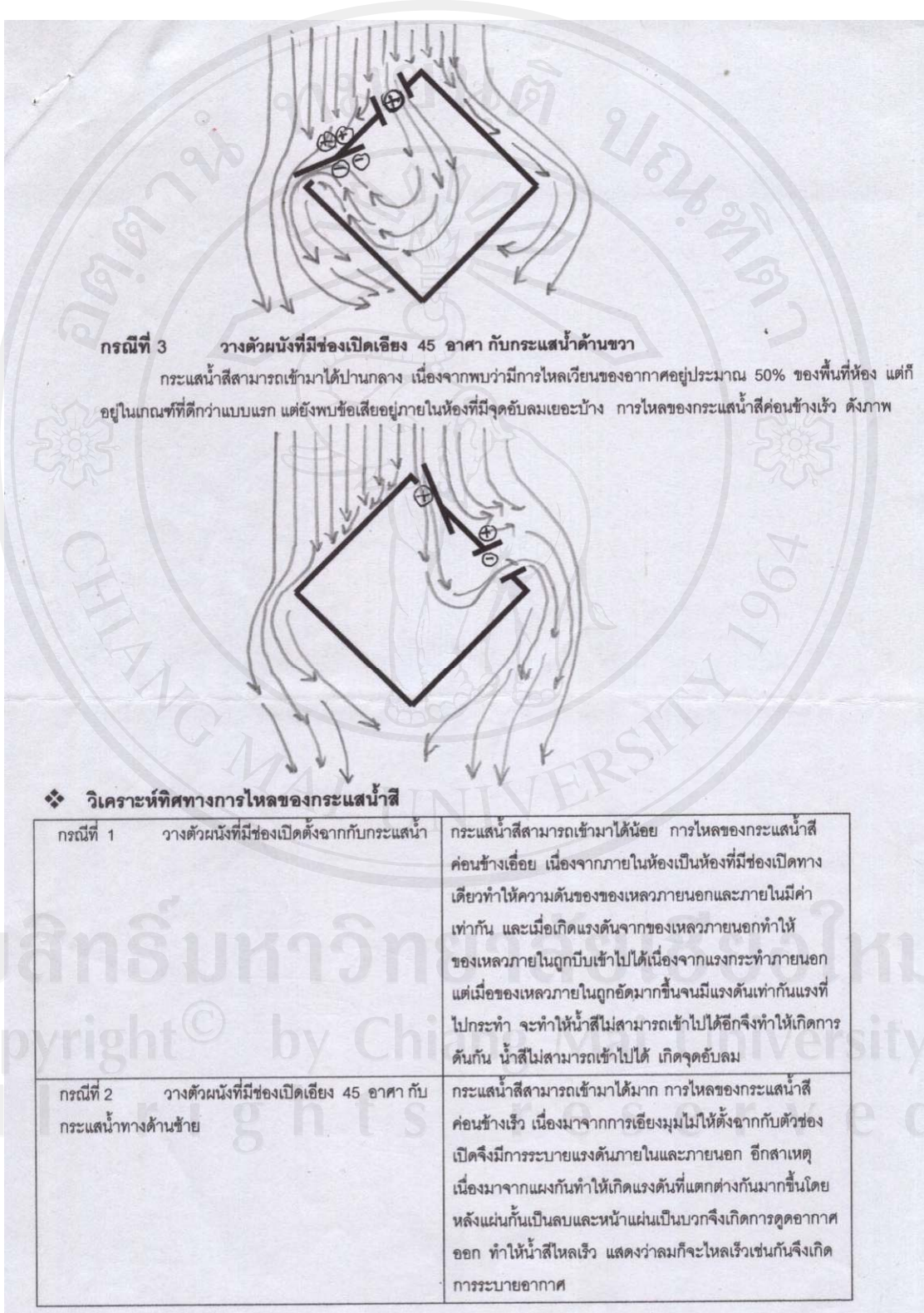
ผลการทดสอบ

❖ **ผลการทดสอบทิศทางการไหลจากช่องเปิด** จากการเปิดช่องเปิดจะพบว่ากระแสของน้ำสับสนจะมีการไหลที่แตกต่างกันแล้วแต่ลักษณะ
ช่องเปิดและมุมของการเปิดช่องเปิดที่ทำมุมกับการไหลของน้ำ โดยจะมีผลการทดลองดังนี้

กรณีที่ 1 วางตัวผนังที่มีช่องเปิดตั้งฉากกับกระแส
กระแสสามารถเข้ามาได้น้อยแม้จะมีการเปิดช่องเปิดขนาดใหญ่ก็ตาม แต่พบว่ามีการไหลเวียนของอากาศอยู่
ประมาณ 30% ของพื้นที่ห้อง การไหลของกระแสค่อนข้างเอียง แต่ก็อยู่ในเกณฑ์ที่พอใช้ แต่ยังไม่พบข้อเสียอยู่ภายในห้องที่ไม่
มีการไหลของน้ำสับสนนั้นแสดงว่าตรงนั้นจะอับลม ดังภาพ

กรณีที่ 2 วางตัวผนังที่มีช่องเปิดเอียง 45 องศา กับกระแสทางด้านซ้าย
กระแสสามารถเข้ามาได้มากและพบว่ามีการไหลเวียนของอากาศอยู่ประมาณ 70% ของพื้นที่ห้อง โดยพบว่า
เฉพาะช่วงมุมๆ ของห้องเท่านั้นไม่ค่อยมีอากาศไหลเวียนซึกเท่าไรนัก แต่ก็ถือว่าประสบความสำเร็จพอสมควร เพราะมีจุดอับล
มน้อย และกระแสไหลเร็วค่อนข้างดี ดังภาพ

<p>กรณี 3 วาดตัวผนังที่มีช่องเปิดเฉียง 45 องศา กับ กระแสในด้านขวา</p>	<p>กระแสสามารถเข้ามาได้ปานกลาง การไหลของกระแสที่ค่อนข้างเร็วแต่เนื่องจากการออกแบบได้คำนึงถึงการระบายอากาศที่มาจากเพียงทำให้มันเกิดความแตกต่างของความดันน้อย และอีกสาเหตุเกิดจากการที่อากาศสามารถไหลถ่ายเทความดันได้เร็วจึงทำให้การดูดอากาศออกเกิดเฉพาะใกล้ๆช่องเปิดทำให้อากาศไม่หมุนเวียนมาอีกภายใน</p>
---	---

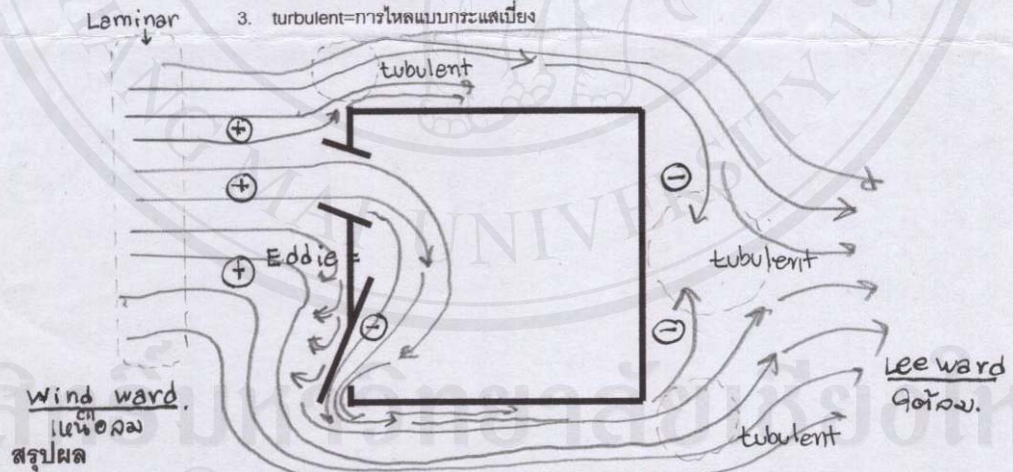
❖ ประเมินการออกแบบช่องเปิด

การออกแบบเป็นไปได้อย่างดีใน กรณีที่ 2 วาดตัวผนังที่มีช่องเปิดเฉียง 45 องศา กับกระแสทางด้านซ้ายทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างทางเข้าและทางออกของลม ดังนั้นจึงทำให้เกิดการไหลเวียนของลมมากขึ้นเพราะมีความแตกต่างของความดันมาก จึงทำให้การวางตัวห้องและการออกแบบใช้ได้ดี

จากการออกแบบช่องเปิดเราสามารถพบได้ว่าการออกแบบช่องเปิดที่มีความแตกต่างของความดันที่แตกต่างกันมากยิ่งทำให้การไหลของน้ำสีไหลเร็วและทั่วถึงส่งผลดีต่อการใช้งานทำให้ห้องไม่ร้อนอยู่สบาย

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของการไหล

1. ของไหลย่อมไหลจากที่สูงไปยังที่ต่ำกว่า จากความดันบวก (positive) ไปยังความดันลบ (negative)เสมอ ถ้ายังมีมีความแตกต่างมากยิ่งทำให้เกิดการไหลที่เร็วเพิ่มขึ้นเท่านั้น
2. laminar= การไหลแบบกระแสตรง
3. turbulent=การไหลแบบกระแสบึง

จากการทดลองข้างต้นจะพบข้อสรุปคร่าวๆว่าของไหลย่อมไหลจากที่สูงไปยังที่ต่ำกว่า จากความดันบวก (positive) ไปยังความดันลบ (negative) เสมอ ถ้าเรายิ่งเพิ่มช่องเปิดหรือทำการสร้างผนังกันเพื่อทำให้เกิดความดันที่แตกต่างกันมากเท่าใดยิ่งทำให้เกิดการดูดอากาศมากขึ้นเท่านั้น

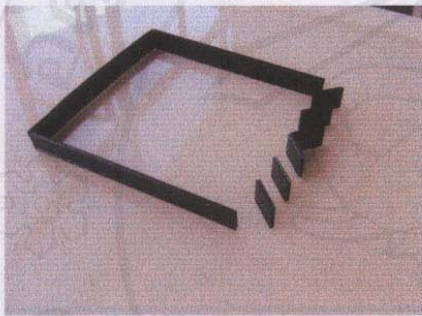
จากผลการทดลองถ้ายังมีมีความแตกต่างมากยิ่งทำให้เกิดการไหลที่เร็วเพิ่มขึ้นเท่านั้น นั่นทำให้เราสามารถนำไปใช้ในงานออกแบบเพื่อที่จะออกแบบให้เกิดความสบายและประหยัดพลังงานในการทำความเย็นมากขึ้นซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากในยุคปัจจุบัน

แบบอย่างงานนักศึกษา 2

การทดสอบทิศทางลมที่เกิดขึ้นจากช่องเปิดแต่ละแบบ

จุดประสงค์การทดลอง

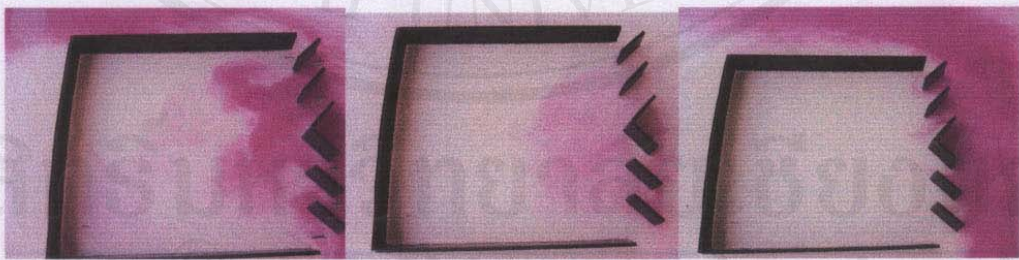
1. เพื่อวิเคราะห์การไหลเวียนของทิศทางลมด้วยช่องเปิด
2. ประเมินรูปแบบของช่องเปิดที่เหมาะสมที่สุด
3. วิเคราะห์มุมที่เหมาะสมในการรับลม

ผลการทดลอง

1. มุม 90 องศา ลมปะทะเข้าตรงๆ กับช่องเปิด

เมื่อลมเริ่มไหลเข้ามาในช่องเปิดที่ออกแบบไว้ ลมจะถูกกักด้วยช่องตรงกลางไปจนถึงกลางห้อง เป็นรูปดอกเห็ด โดยมีช่องด้านข้างเป็นตัวระบายลมออกอย่างรวดเร็วด้วยพินด้านข้าง การกระจายของกระแสลมไปถึงกลางห้อง ไม่ถึงหลังห้อง แต่กระแสนี้มีความแรงมากบริเวณมุมห้องด้านช่องเปิดที่ออกแบบไว้

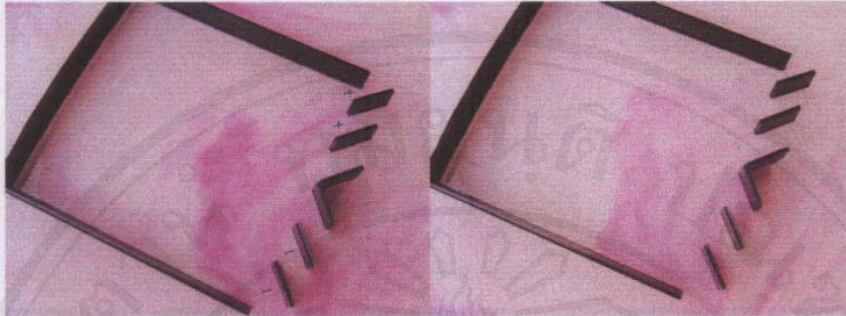
2.

3.

1.

2. มุม 45 องศา กับทิศทางลม

ลมไหลเข้าช่องเปิดอย่างรวดเร็ว และไหลออกจากช่องเปิดอีกด้านอย่างรวดเร็ว กระแสนี้มีความแรงมาก แต่ไหลไปไม่ถึงกลางห้อง ก็ระบายออก

วิเคราะห์ผลการทดลอง

อิทธิพลของการไหลเวียนของกระแสลมเกิดจาก 2 ปัจจัย คือ ช่องเปิดและทิศทางลม โดย

1. ช่องเปิด

ช่องเปิดที่มีความเท่ากัน 2 ด้าน ตามทฤษฎี ลมจะไม่สามารถเข้ามาภายในห้องได้ แต่สามารถแก้ไขได้โดยเพิ่มฟินแนวตั้งในแต่ละด้าน หรือใช้บานพับ (เพื่อให้เกิดแรงดันบริเวณหลังบานพับ) ทำให้ลมสามารถไหลเข้าได้ และไหลออกได้ โดยลมที่เกิดจะแรงหรือไม่ขึ้นอยู่กับ **Negative pressure** ว่ามีมากเท่าไร แต่ลมที่ไหลแรงมาก อาจไม่ถูกกักให้หมุนเวียนอยู่ในห้องได้เท่าที่ควร เนื่องจากถูกระบายออกเร็วเกินไป

2. ทิศทางลม

ทิศทางลมมีผลในการดึงลมเข้าไปในห้องด้วยมุมที่เหมาะสม ซึ่งมีผลต่อความแรงของกระแสลม ทิศทางลมและช่องเปิดมีความสัมพันธ์กัน ทิศทางลมตกกระทบ ทำให้เกิด **Negative pressure** บริเวณหลังบานพับได้ ซึ่งจะช่วยให้ลมเกิดการไหลเวียน สามารถเข้าและออกได้อย่างเป็นระบบ ยิ่งการสร้าง **Negative pressure** ให้เกิดขึ้นมากทางช่องออกของลม กระแสลมจะยิ่งมีความรุนแรงสูง แต่ก็จะทำให้ไม่เกิดการกักลม ซึ่งอาจทำให้กระแสลมไปไม่ถึงหลังห้องได้

สรุปผลการทดลอง

ช่องเปิดที่เหมาะสมควรทำมุมกับทิศทางลม ให้สามารถไหลเวียนอากาศเข้าไปได้ โดยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการผู้ใช้ ว่าต้องการได้กระแสลมแรงมากเพียงไร หรือต้องการกักลมให้ได้เล็กน้อย โดยสามารถทำได้หลายวิธี เช่นการเพิ่มบานพับ เพิ่มฟิน เพื่อให้เกิด **Negative pressure** จึงเกิดการไหลเวียนของอากาศที่สมบูรณ์

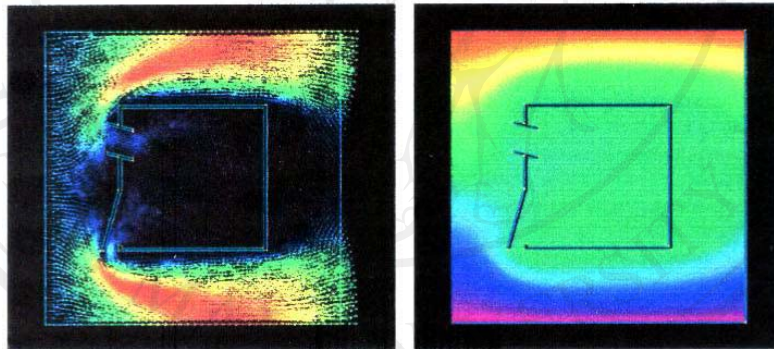
ภาคผนวก แบบอย่างเอกสารรายงานในเรื่องการฝึกอบรมการใช้งานโปรแกรม EasyFEM ในการทดสอบการไหลของอากาศ

แบบอย่างงานนักศึกษา 1

ความคิดเห็นจากการทดลองใช้ ”โปรแกรม Easy FEM”

+++ หลังจากการใช้ทดลองใช้โปรแกรมตัวนี้ในการ คิดและ กำหนดทิศทางการรับลมของตัวอาคารเป็นที่น่า ตื่นเต้นกับผลที่ตัวโปรแกรมนี้แสดงออกมา ตัวโปรแกรม สามารถที่จะแสดงค่าเป็นกราฟิกที่ทำความเข้าใจได้ง่าย และเห็นผลค่อนข้างที่จะเป็นรูปธรรมมากกว่าการคำนวณผ่าน โปรแกรมอื่นๆที่เคยมีมา และสามารถแสดงผล ออกมาได้ ในหลายรูปแบบตามความต้องการของผู้ใช้โปรแกรมเอง

- สะดวกกว่าการใช้โต๊ะน้ำ
- ลดการใช้เวลาในการทดลองหากเทียบกับโต๊ะน้ำ
- ค่าการทดลองที่ได้มีความคลาดเคลื่อนน้อยกว่าโต๊ะน้ำ
- สามารถปรับและกำหนดผลกระทบทับการทดลองได้

สามารถแสดงผลออกมาเป็นรูปธรรมชัดเจนเข้าใจง่าย มีหลายกราฟิกเลือกได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

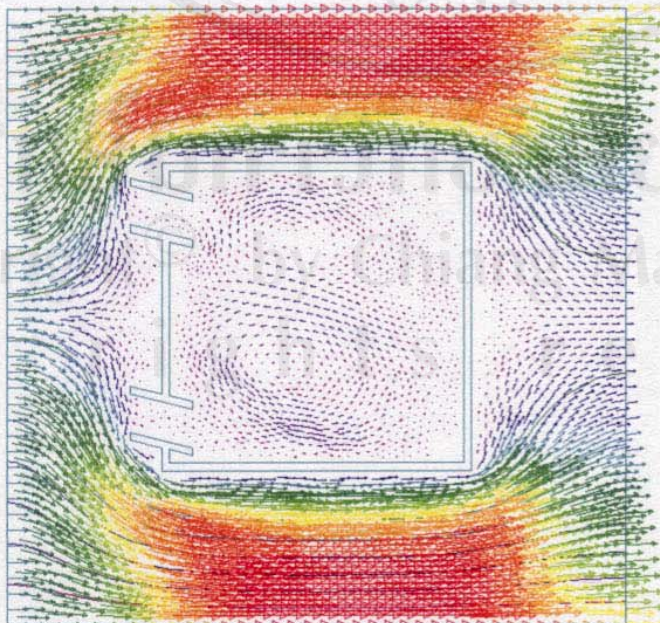
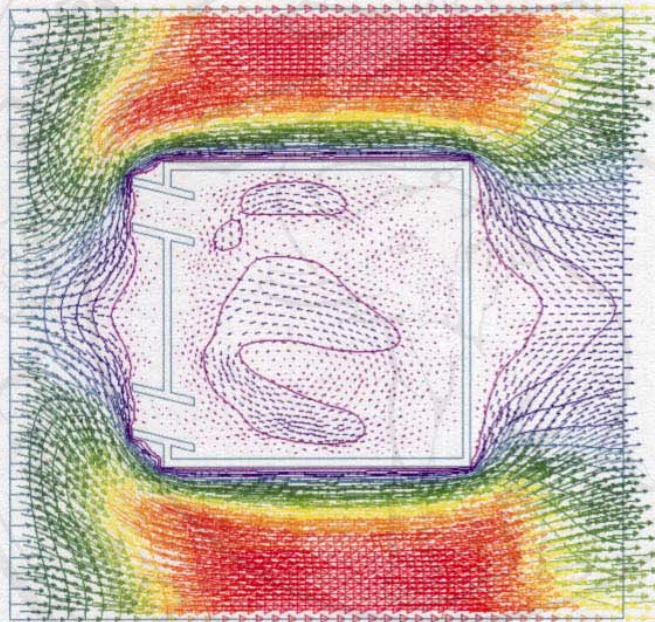
แต่ตัวโปรแกรมยังมีข้อจำกัดอยู่หลายจุด

- การกรอกราค่าที่เยอะมากกับการได้มาซึ่ง ศูนย์ที่เล็ก หากเป็นโปรเจคเล็กอาจ คุ่มค่าแก่การใช้ แต่เป็นโปรเจคที่ใหญ่และมี ความซับซ้อนที่มากกว่าที่ทำการทดลองกันนั้นอาจจะยากในการใช้ตัวโปรแกรมตัวนี้ก็เช่นกัน
- จกการกรอกราค่าที่เยอะมาก อาจทำให้ เกิดความผิดพลาดในการประมวลผลได้หากนำไปใช้ในโปรเจคที่มีความซับซ้อน สูง ผลที่ได้มาอาจคลาดเคลื่อนและการทดลองได้ค่าที่ไม่แน่นอน

แบบอย่างงานนักศึกษา 1

นางสาว ปราง ชงไชย 4817029

รายงาน Air Flow Simulation
จากการใช้โปรแกรม Easy Finite element

ลิขสิทธิ์
Copy
All

บริการ
Mai University
served

ตอบคำถาม

1. โปรแกรมนี้ยากเกินไปที่จะทำความเข้าใจในการทำงานหรือไม่

ไม่ยากเกินความเข้าใจ หากแต่ยังมีบางจุดที่ซับซ้อนอยู่บ้าง ต้องทำความเข้าใจโดยละเอียด อย่างเช่นการสร้าง Boundary แต่ส่วนที่ยากที่สุดของโปรแกรมคือการทำโมเดลขึ้นมามากกว่า เนื่องจากต้องหาจุดพิกัดต่างๆ นำมาสร้างเป็นโมเดลในโปรแกรม

2. ท่านเสียเวลาในการเตรียมโมเดลสำหรับโปรแกรมนี้มากไปกว่าการตัดโมเดลที่ใช้กับโต๊ะน้ำหรือไม่

เนื่องจากเป็นครั้งแรกจึงเสียเวลามากกว่า เนื่องจากการหาจุดพิกัดต่างๆ เอามาทำโมเดล ซึ่งเมื่อเทียบกับการตัดแปะแล้วจะตัดแปะได้เร็วกว่า

3. สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นข้อดีของโปรแกรมนี้เมื่อเทียบกับโต๊ะน้ำ

เห็นผลได้ชัดเจนและรวดเร็ว และ ไม่เปลืองทรัพยากร(น้ำกับกระดาษทำโมเดล)ด้วย และยังสามารถปรับเปลี่ยนได้หลายแบบมากกว่าโต๊ะน้ำ

4. สิ่งที่ท่านเห็นว่าเป็นข้อด้อยของโปรแกรมนี้เมื่อเทียบกับโต๊ะน้ำ

เห็นผลเป็นภาพนิ่ง ซึ่งถ้าเป็นโต๊ะน้ำจะเห็นภาพการเคลื่อนไหวจริงๆ ที่สามารถสมมติเป็นทิศทางการไหลของลมได้ เนื่องจากลมไม่ได้หมุนเวียนในรูปแบบซ้ำเดิมตลอด

5. ถ้าท่านต้องการทดสอบการไหลของอากาศในอาคารที่ท่านออกแบบในอนาคตท่านคิดว่าจะเลือกใช้โต๊ะน้ำหรือโปรแกรมนี้ เพราะเหตุใด

เลือกใช้โปรแกรมนี้ เนื่องจากสะดวกรวดเร็ว เพราะสามารถใช้ในอาคารขนาดใหญ่ได้ และเห็นผลชัดเจนกว่า

6. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการสอนวิธีใช้โปรแกรมนี้

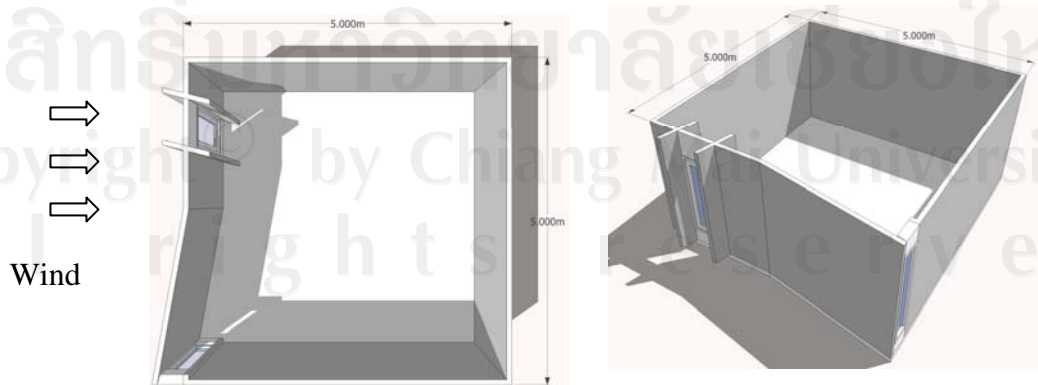
น่าจะมีการเริ่มสอนการหาจุดพิกัดโมเดลโดยการให้โปรแกรมต่างๆ ก่อน เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญในการเริ่มต้นใช้โปรแกรมนี้ และอาจจะต้องใช้เวลาในการสอนมากกว่า เนื่องจากการเรียนแบบไม่ปะติดปะต่อจะทำให้เกิดความไม่เข้าใจได้

ภาคผนวก จ เอกสารตัวอย่างวิธีใช้โปรแกรม EasyFEM ในการวิเคราะห์ปัญหาการไหลของอากาศ

ลักษณะการไหลที่เกิดขึ้นรอบตัว และพบเห็นกันอยู่ทั่วไปนั้น ส่วนใหญ่แล้วถูกกำหนดให้เป็นรูปแบบของการไหลแบบหนืด นับตั้งแต่กระแสลมพัดผ่านบ้าน ผ่านต้นไม้ การไหลหมุนวนของอากาศเย็นในห้องแอร์หรือในอาคารสนามบินขนาดใหญ่ การไหลของกระแสน้ำในแม่น้ำลำคลอง รวมไปถึงในตู้เลี้ยงปลา ซึ่งหากผู้ออกแบบสามารถวิเคราะห์ และทราบถึงสถานะของการไหลได้ล่วงหน้า ก็สามารถปรับปรุงลักษณะของการออกแบบเพื่อให้การไหลเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น ควรจะออกแบบรูปร่างของบ้านทั้งภายใน และภายนอกเช่นไร เพื่อให้อากาศเกิดการถ่ายเทได้สะดวกโดยไม่มีมุมอับ จะออกแบบวางเครื่องปรับอากาศ ณ ตำแหน่งใดเพื่อทำให้อากาศในห้องนั้นเย็นโดยสม่ำเสมอ เป็นต้น เพราะฉะนั้นในการยกตัวอย่างเพื่อมาเป็นโจทย์ของการแก้ปัญหาการไหลโดยโปรแกรมไฟไนต์เอลิเมนต์ นั้นมักใช้เพื่อแก้ไขปัญหการไหลแบบหนืดที่ถูกออกแบบ ให้พัดผ่านผ่านช่องว่าง ผ่านห้องต่างๆ เป็นหลัก

ตัวอย่างการใช้งานโปรแกรม EasyFEM กับการไหลของอากาศ

ในตัวอย่างนี้ จะเป็นการทดสอบการไหลของอากาศผ่านห้องหนึ่ง (งาน Assignment ของนักศึกษา รหัส 4817002) โดยกำหนดห้องมีขนาดพื้นที่ 4x4 เมตร มี 2 ช่องเปิด เป็นช่องเปิดที่ผนังเพียงด้านเดียว (รูป 1) ในที่นี้เราจะใช้โปรแกรม Easy FEM คำนวณดูรูปแบบการไหลผ่านห้องดังกล่าว ในลักษณะการไหล 2 มิติผ่านแผนผังห้อง เพื่อดูเพื่อดูลักษณะการไหลของอากาศที่ไหลจากหน้าต่างผ่านเข้ามาในห้อง และลักษณะการไหลออก สำหรับเงื่อนไขต่างๆกำหนดให้ ของไหลเคลื่อนตัวด้วยความเร็ว $u = 1$ ค่าความหนืดพลศาสตร์ $\mu = 0.01$ และ กำหนดอากาศอยู่ในสถานะไร้ความดัน $P = 0$ โดยกำหนดลมมีทิศทางมาจากด้านซ้ายมือไหลผ่านโมเดลด้านผนังที่มีช่องเปิด

ภาพที่ 1 ตัวอย่างลักษณะของห้องที่ใช้ทดสอบการไหลของ

1. การเข้าโปรแกรม Easy FEM

หลังจากติดตั้งโปรแกรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว สามารถเข้าโปรแกรมได้ที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ที่หน้า Desktop

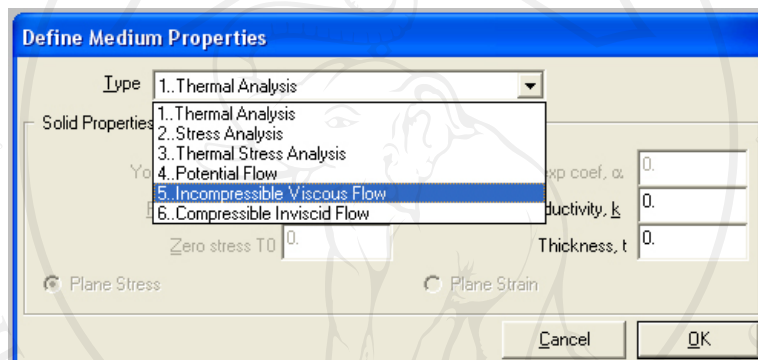

2. การสร้างโมเดลในโปรแกรม Easy FEM

หลังจากเข้าโปรแกรมมาแล้วให้คลิกเลือกที่เมนู

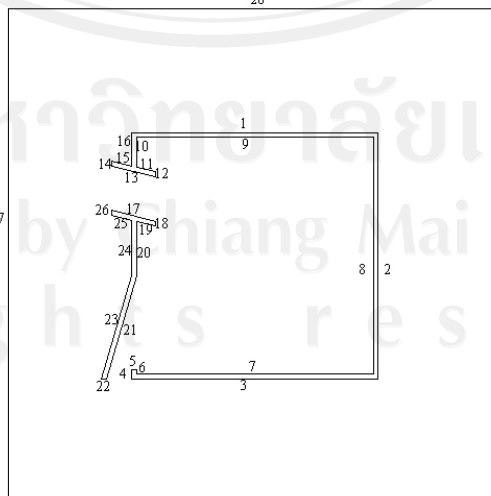
File → **New**

จะพบหน้าต่าง Define Medium Properties แล้วให้เลือกเอารูปแบบการวิเคราะห์ปัญหาการไหลแบบหนืด (ปัญหาที่ 5) (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 หน้าต่างของการเลือกรูปแบบการวิเคราะห์ปัญหา

เมื่อเลือกปัญหาที่จะวิเคราะห์แล้วเราจะเข้าสู่หน้าเปล่าของโปรแกรม ซึ่งในที่นี่เราต้องสร้างโมเดลที่จะทำการวิเคราะห์ปัญหานั้นขึ้นมาก่อน การสร้างเส้นในโปรแกรม EasyFEM นั้นมีหลายวิธีแต่ในนี้ขอเสนอวิธีการสร้างเส้นด้วยการกำหนดจากจุด (ภาพที่ 3)

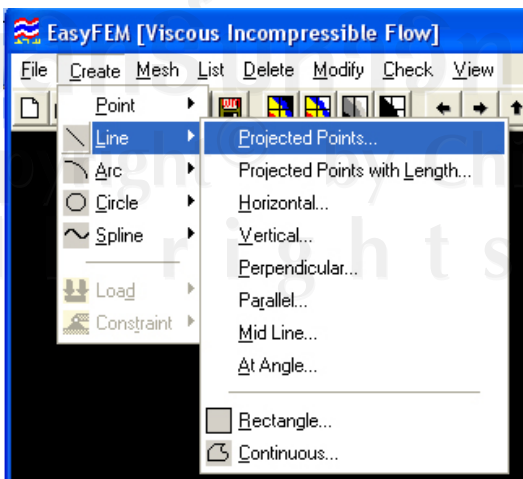
ภาพที่ 3 . ตัวอย่างรูปแบบโมเดลที่เราจะนำไปสร้างในโปรแกรม EasyFEM

ในการสร้างเส้น (Curve) โดยกำหนดจากจุด (Point) ให้เข้าไปที่เมนู

Create \Rightarrow Line \Rightarrow Projected Points

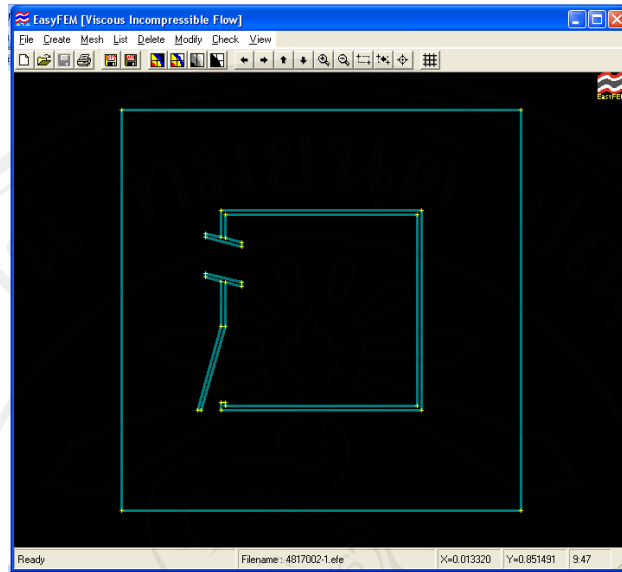
จะพบหน้าต่าง Locate – Enter Coordinates or Select with Cursor แล้วใส่ค่า Coordinates ให้กับจุดแต่ละจุดในเส้นดังนี้ (รูป 4.)

1 [(0.25, 0.75);(0.75; 0.75)]	16 [(0.25, 0.6825);(0.25; 0.75)]
2 [(0.75, 0.75);(0.75; 0.25)]	17 [(0.21, 0.5925);(0.30; 0.57)]
3 [(0.25, 0.25);(0.75; 0.25)]	18 [(0.30, 0.57);(0.30; 0.56)]
4 [(0.25, 0.25);(0.25; 0.27)]	19 [(0.30, 0.56);(0.26; 0.57)]
5 [(0.25, 0.27);(0.26; 0.27)]	20 [(0.26, 0.57);(0.26; 0.46)]
6 [(0.26, 0.27);(0.26; 0.26)]	21 [(0.26, 0.46);(0.20; 0.25)]
7 [(0.26, 0.26);(0.74; 0.26)]	22 [(0.20, 0.25);(0.19; 0.25)]
8 [(0.74, 0.26);(0.74; 0.74)]	23 [(0.19, 0.25);(0.25; 0.46)]
9 [(0.74, 0.74);(0.26; 0.74)]	24 [(0.25, 0.46);(0.25; 0.5725)]
10 [(0.26, 0.74);(0.26; 0.68)]	25 [(0.25, 0.5725);(0.21; 0.5825)]
11 [(0.26, 0.68);(0.30; 0.67)]	26 [(0.21, 0.5825);(0.21; 0.5925)]
12 [(0.30, 0.67);(0.30; 0.66)]	27 [(0.00, 0.00);(0.00; 1.00)]
13 [(0.30, 0.66);(0.21; 0.6825)]	28 [(0.00, 1.00);(1.00; 1.00)]
14 [(0.21, 0.6825);(0.21; 0.6925)]	29 [(1.00, 1.00);(1.00; 0.00)]
15 [(0.21, 0.6925);(0.25; 0.6825)]	30 [(1.00, 0.00);(0.00; 0.00)]

ภาพที่ 4 หน้าต่างสำหรับใส่ค่า
Coordinate

ผลลัพธ์ที่ได้ ก็จะเป็นรูปร่างของโมเดลที่เราต้องการให้อากาศไหลผ่าน(ภาพที่ 5)

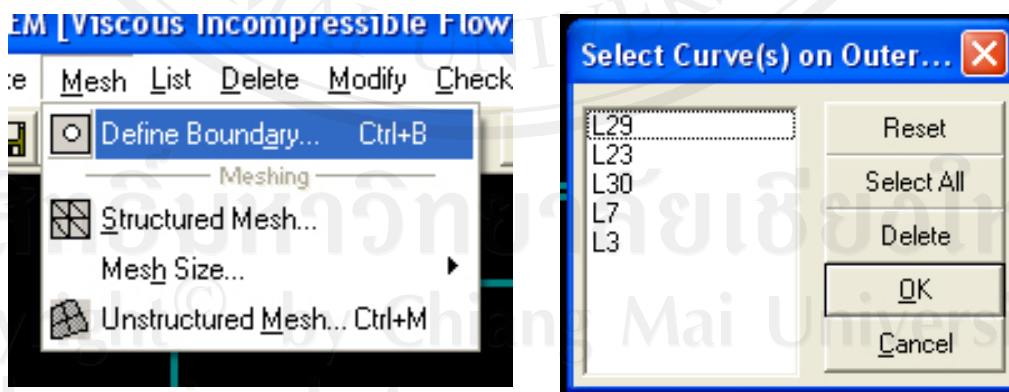

ภาพที่ 5 รูปร่างโมเดลที่สร้างขึ้นในโปรแกรม EasyFEM

3. การกำหนดขอบเขตโดเมนของโมเดล

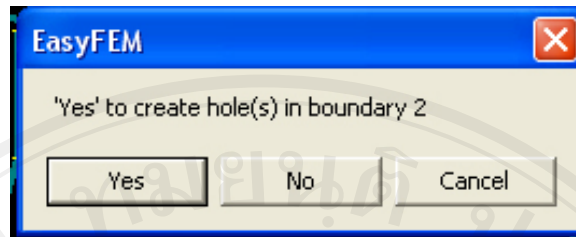
เมื่อเราสร้างเส้นให้กับโมเดลเสร็จแล้ว ขั้นตอนต่อไปเราต้องมากำหนดพื้นที่ขอบเขตโดเมนที่เราจะต้องสร้างเอลิเมนต์ขึ้นมา ให้เข้าไปที่เมนู

Mesh \Rightarrow Define Boundary

ภาพที่ 6 หน้าต่างสำหรับกำหนดขอบเขตโมเดล

จะพบหน้าต่าง Select Curve(s) on Outer (ภาพที่.6) ให้เราเลือกเส้นที่ 27, 28, 29 และ 30 เพื่อกำหนดให้เป็นขอบเขตของโดเมน

ภาพที่ 7 หน้าต่างถามว่าจะสร้างรูให้กับปัญหาหรือ

พอเลือกเสร็จแล้ว ก็จะพบหน้าต่าง EasyFEM (ภาพที่ 7) เพื่อจะให้เรากำหนดว่าจะสร้างช่องว่างในโดเมนที่เรากำหนดด้วยหรือไม่ ซึ่งในตัวอย่างนี้เรามีช่องว่างอยู่ ดังนั้นเราก็กด Yes แล้วก็เลือกเส้น 1-16 กด OK แล้วกด Yes อีกทีเพื่อสร้างช่องว่างที่สอง คือ เส้นที่ 17-26 เพื่อกำหนดให้เป็นช่องว่างในโดเมน แต่ถ้าในกรณีที่ไม่มีช่องว่างเราก็กด No

4. การกำหนดโนด และการสร้างเอลิเมนต์ย่อยลงในโมเดล

เมื่อกำหนดขอบเขตโดเมนเสร็จแล้วจะเป็นการกำหนดเอลิเมนต์ย่อยๆ ลงในโดเมนที่เรากำหนดขึ้น ซึ่งในการสร้างเอลิเมนต์ (Elements) ก็มีอยู่ 2 รูปแบบ คือ เอลิเมนต์แบบมีระเบียบ (Structured mesh) และ เอลิเมนต์แบบไร้ระเบียบ (Unstructured mesh) ซึ่งถ้าเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั่วไปแนะนำให้ใช้ เอลิเมนต์แบบมีระเบียบ แต่ถ้าเป็นรูปในลักษณะอื่นๆ ควรใช้เอลิเมนต์แบบไร้ระเบียบ

ในการสร้างเอลิเมนต์ในรูปแบบแต่ละอันนั้น ก่อนอื่นต้องมีการกำหนดขนาดของเอลิเมนต์ก่อน ซึ่งก็คือการกำหนดจำนวนของโนด (Nodes) ซึ่งแต่ละรูปแบบของการสร้างเอลิเมนต์นั้นจะมีการกำหนดจำนวนของโนดที่แตกต่างกัน

ในนี้ขออนุญาตเสนอการกำหนดจำนวน โหนดในรูปแบบของการสร้างเอลิเมนต์แบบไร้ระเบียบ (Unstructured mesh) เนื่องจากรูปแบบช่องเปิดของห้องเป็นรูปแบบ Free Form โดยเข้าไปที่เมนู

Mesh \Rightarrow Mesh Size

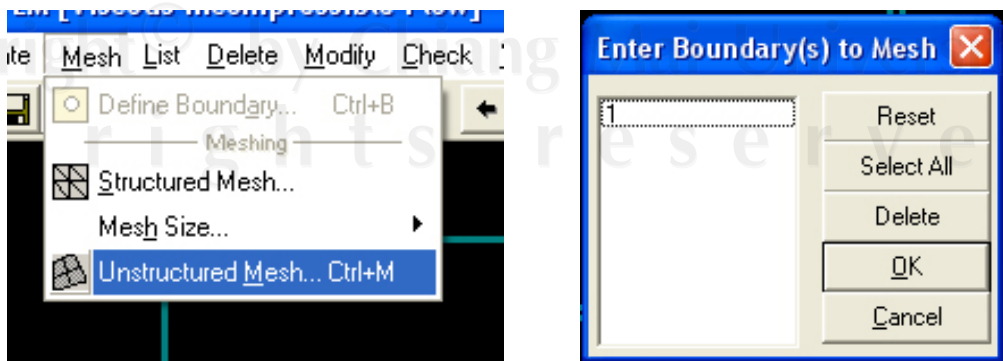
ภาพที่ 8 หน้าต่างสำหรับการกำหนดจำนวนโนด

แล้วจะพบหน้าต่าง Mesh Size along Curve (ภาพที่.8) เพื่อให้เราใส่ค่าของจำนวน โนดที่ต้องการลงไปในแต่ละเส้นที่เลือก ดังนี้

1 [20]	11 [3]	21 [10]
2 [20]	12 [2]	22 [2]
3 [20]	13 [4]	23 [10]
4 [2]	14 [2]	24 [5]
5 [2]	15 [3]	25 [3]
6 [2]	16 [4]	26 [2]
7 [20]	17 [4]	27 [30]
8 [20]	18 [2]	28 [30]
9 [20]	19 [3]	29 [30]
10 [4]	20 [5]	30 [30]

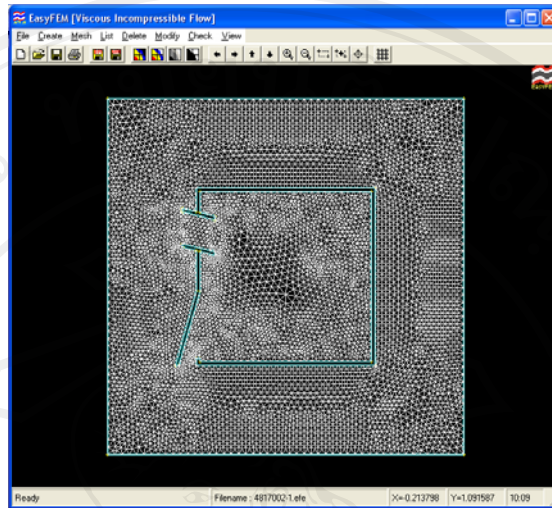
หลังจากที่กำหนดขนาดเอลิเมนต์ให้กับโดเมนแล้ว เราก็ใส่คำสั่งเพื่อสร้างเอลิเมนต์ย่อยขึ้นมา โดยเข้าไปที่เมนู

Mesh \Rightarrow Unstructured Mesh

ภาพที่ 9 หน้าต่างสำหรับสร้างเอลิเมนต์ให้กับโมเดล

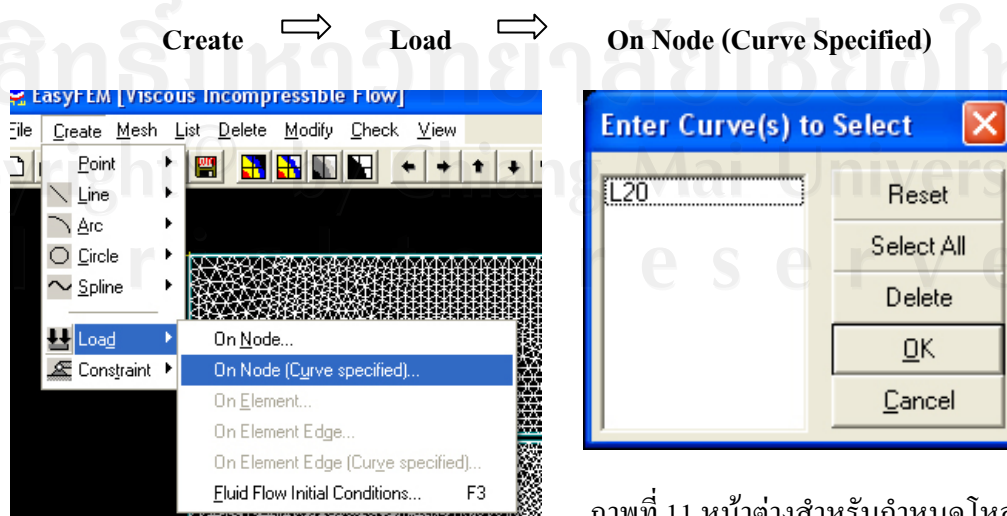
จะพบหน้าต่าง Enter Boundary(s) to Mesh (ภาพที่.9) คลิกเลือกขอบเขตโดเมนที่ต้องการ กด OK โปรแกรมก็จะสร้างเอลิเมนต์ขึ้นมาใน โดเมนที่เรากำหนด (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 10 เอลิเมนต์ที่ถูกสร้างขึ้นในโปรแกรม

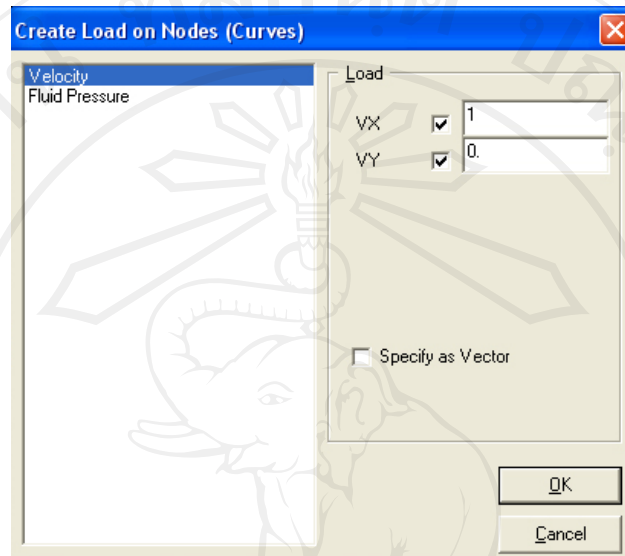
5. การกำหนดภาวะไหลให้กับโมเดล

เป็นขั้นตอนการกำหนดภาวะไหล สำหรับปัญหาการไหลแบบหนืดให้กับแต่ละโนดของแต่ละเอลิเมนต์ ซึ่งในการกำหนดภาวะไหลสำหรับการไหลนั้น จะต้องกำหนดอยู่ 3 ค่า คือ ค่าความดัน (Pressure) ค่าความเร็วในแกน x (x-velocity) และ ค่าความเร็วในแกน y (y-velocity) โดยต้องกำหนดค่าต่างๆนี้ให้กับทุกๆ โนด และเอลิเมนต์ของโดเมน เพื่อให้เป็นค่าเริ่มต้นสำหรับการคำนวณ โดยให้เข้าที่เมนู

ภาพที่ 11 หน้าต่างสำหรับกำหนดไหล

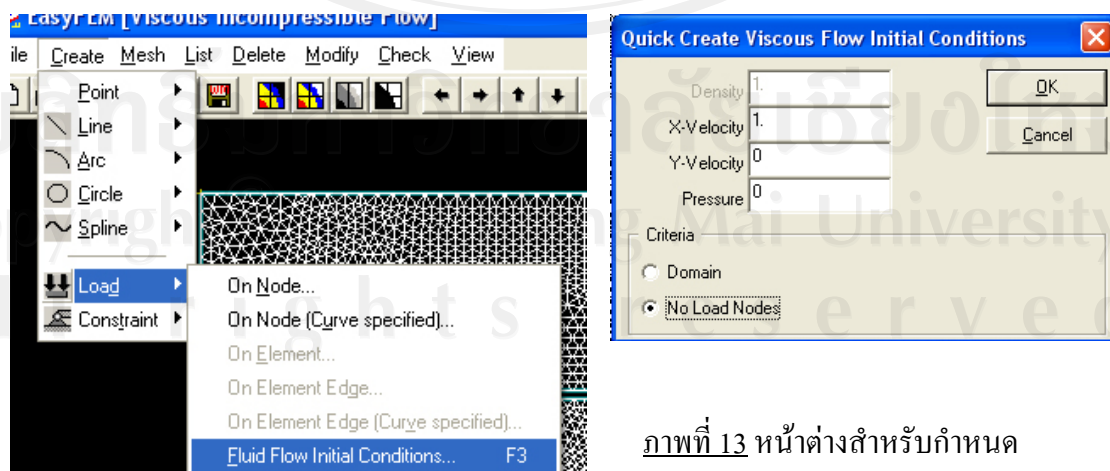
จะปรากฏหน้าต่าง Enter Curve(s) to Select (ภาพที่ 11) ให้เราเลือกเส้นที่ 27 เพื่อ กำหนดให้เป็นด้านลมเข้า กด OK ก็จะมีหน้าต่าง Create Load on Nodes (Curves) (ภาพที่ 12) ให้ เราใส่ค่าความเร็วตามแกน X เท่ากับ 1 ที่ช่อง VX และ ความเร็วตามแกน Y เท่า 0 และ ใส่ค่า 0 ใน ช่อง Fluid Pressure แล้วกด OK

ภาพที่ 12 หน้าต่างสำหรับกำหนดค่าโหลดให้กับเส้นต่างๆ

จากนั้นเป็นการสร้างเงื่อนไขเริ่มต้นสำหรับจุดต่อที่เหลือทั้งหมด ซึ่งจะช่วยให้สามารถ สร้างเงื่อนไขเริ่มต้นทั้ง 3 ชนิดพร้อมๆกัน โดยเข้าไปที่เมนู

Create → Load → Fluid Flow Initial Conditions

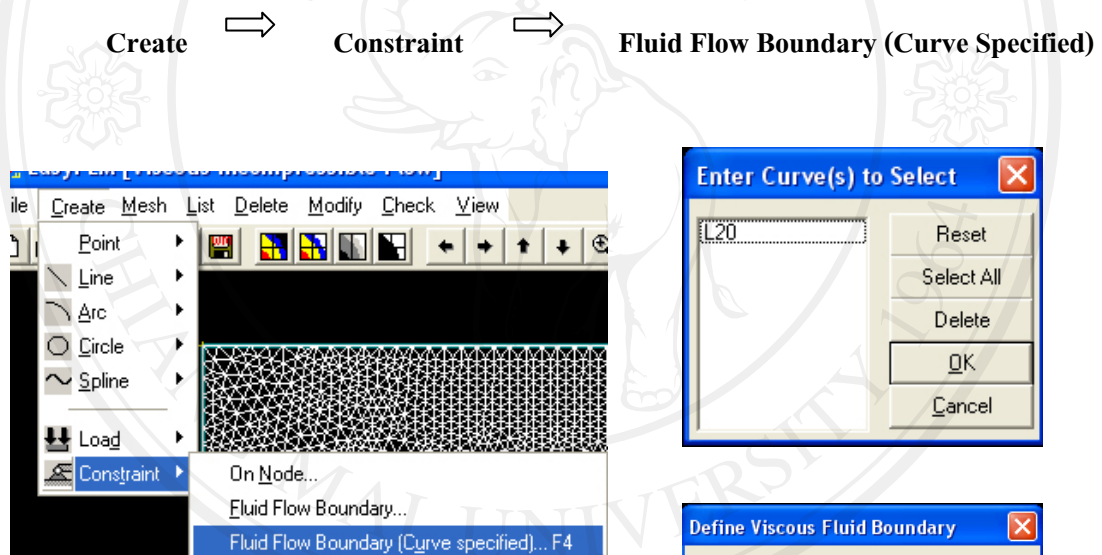

ภาพที่ 13 หน้าต่างสำหรับกำหนด เงื่อนไขให้กับโนดต่างๆ

จะพบหน้าต่าง Quick Create Viscous Flow Conditions (ภาพที่ 13) ให้เราคลิกเลือกที่ No Load Nodes แล้วกด OK

6. การกำหนดเงื่อนไขขอบเขตให้กับโดเมนของโมเดล

เป็นการกำหนดเงื่อนไขขอบเขตให้กับเอลิเมนต์ทั้งหมด ของโมเดลตามกายภาพของปัญหาที่กำหนดให้ดังในตัวอย่างนี้ กำหนดให้ขอบที่เป็นผนังด้านซ้ายเป็นส่วนที่อากาศต้องไหลเข้า กำหนดให้เป็นเงื่อนไขขอบเขตแบบไหลเข้า (Inflow) ขอบเขตของผนังด้านขวามือ ด้านบน และล่าง กำหนดให้เป็นเงื่อนไขขอบเขตการไหลออก (Outflow) และผนังอื่นๆ ส่วนที่เหลือจะเป็นเงื่อนไขของผนังแบบหนืด (Viscous wall) วิธีทำให้เข้าไปที่เมนู

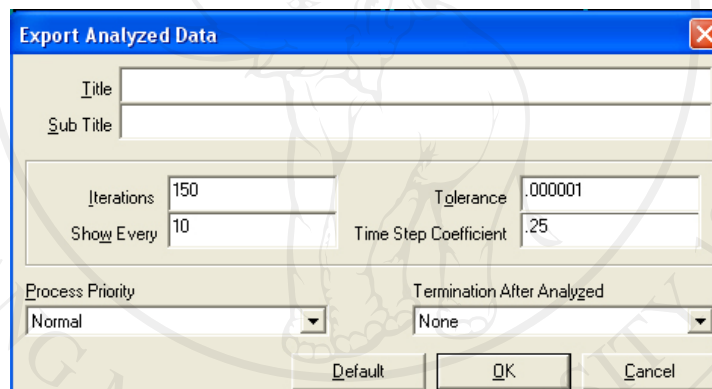
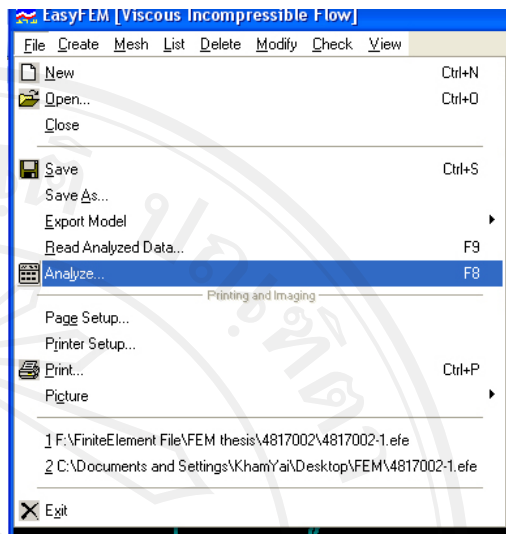
ภาพที่ 14 หน้าต่างสำหรับกำหนดเงื่อนไขให้กับโมเดลปัญหา

จะมีหน้าต่าง Enter Curve(s) to Select (ภาพที่ 14) ขึ้นมา ให้เราเลือกเส้นที่จะกำหนดเงื่อนไขลงไป แล้วคลิก OK จะมีหน้าต่าง Define Viscous Fluid Boundary ขึ้นมาอีกเพื่อให้เรากำหนดเงื่อนไข โดยเงื่อนไขขอบเขตกำหนดให้เลือก เส้นที่ 27 กำหนดเป็น Inflow, เส้นที่ 28 และ 30 กำหนดเป็น Symmetry Plane, เส้นที่ 29 เป็น Outflow, สำหรับเส้นที่เหลือก็กำหนดให้เป็น Viscous Wall

7. การกำหนดเงื่อนไข และการวิเคราะห์ปัญหาการไหล

ก่อนการใช้คำสั่งวิเคราะห์ปัญหาเราต้องเซฟไฟล์ที่เราทำมาก่อน หลังจากนั้นเราก็ทำการวิเคราะห์ปัญหาโดยเข้าไปที่เมนู

File → **Analyze**

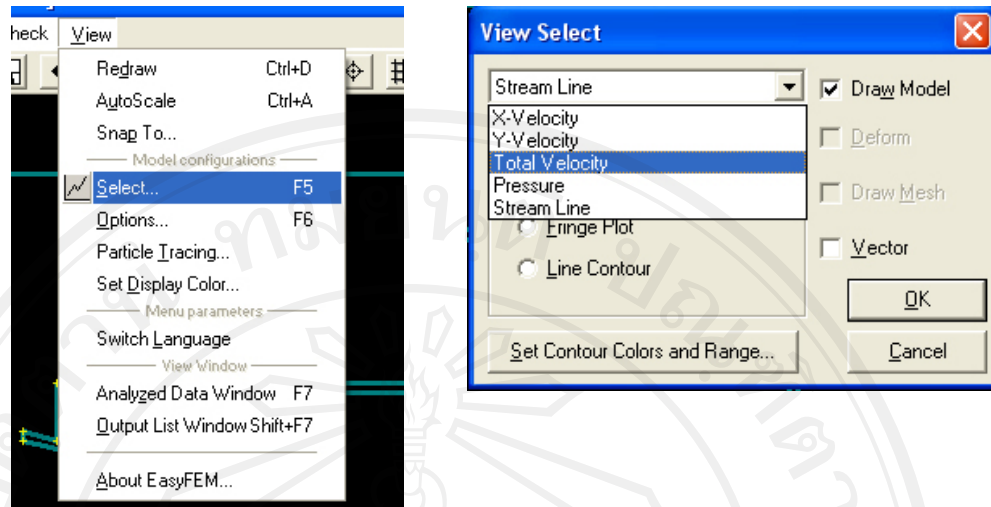
ภาพที่ 15 หน้าต่างคำสั่งวิเคราะห์ปัญหา

จะมีหน้าต่าง Export Analyzed Data (ภาพที่ 15) ขึ้นมา ให้เรากดที่ Default แล้วกด OK

8. รูปแบบการแสดงผลลัพธ์จากการวิเคราะห์ปัญหาการไหล

เป็นการแสดงผลการวิเคราะห์ปัญหาการไหลที่ได้ทำมาทั้งหมด โดยเข้าไปที่เมนู

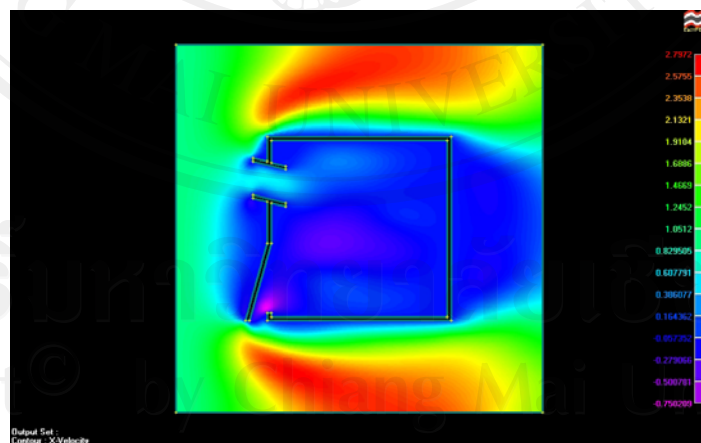
View → **Select**

ภาพที่ 16 หน้าต่างสำหรับการเลือกการแสดงผลต่าง ๆ

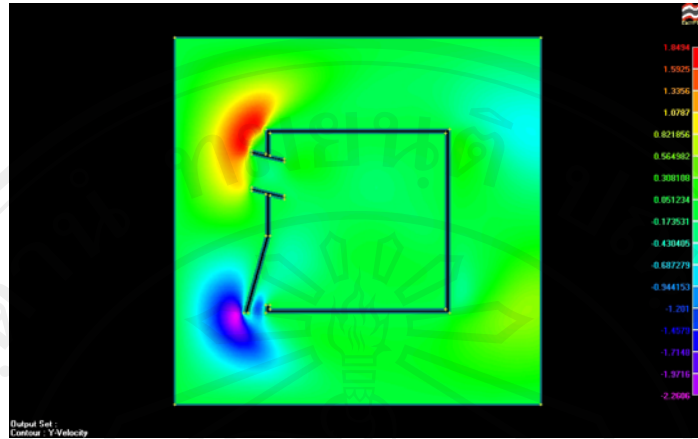
จะมีหน้าต่าง View Select (ภาพที่ 16) ขึ้นมา ให้เราเลือกรูปแบบของการแสดงผล ซึ่งผลที่ออกมา ก็จะแสดงเป็น 5 รูปแบบหลักๆ ได้แก่

- ความเร็วลมในแนวนอน (X-velocity) จะแสดงในลักษณะรูปของพื้นที่ที่ขอบเขต (Contour) ที่แสดงความเร็วของลมในทิศทางแนวนอน พร้อมบอกสีของค่าความเร็วลมที่เกิดขึ้นภายในห้องอีกด้วย

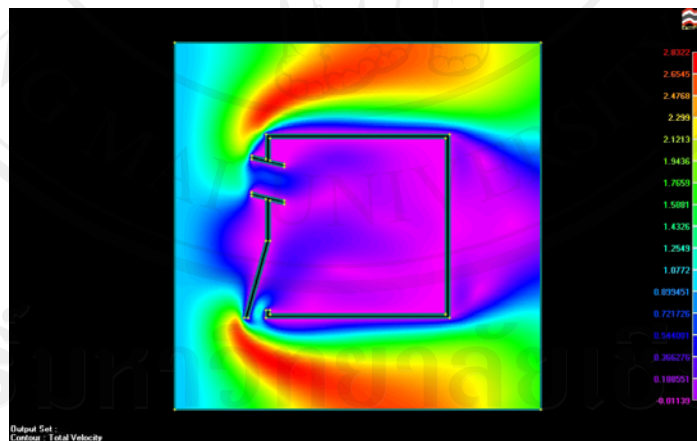
ภาพที่ 17 รูปแสดงความเร็วลมในแนวนอน (X-velocity)

- ความเร็วลมในแนวตั้ง (Y-velocity) เหมือนกับการแสดงความเร็วลมในแนวนอน

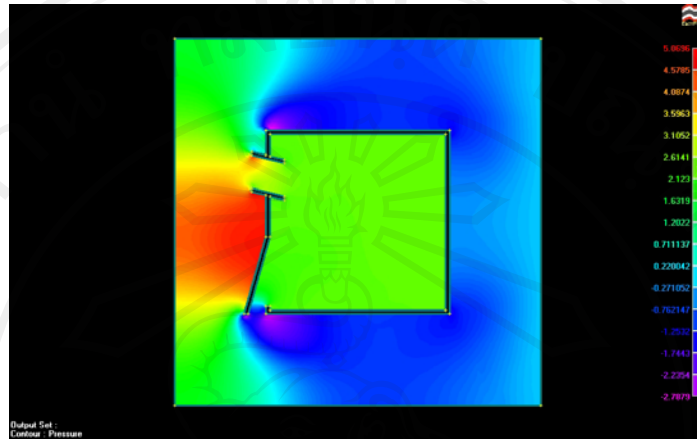
ภาพที่ 18 รูปแสดงความเร็วลมในแนวตั้ง (Y-velocity)

- ความเร็วโดยรวม (Total velocity) เหมือนกับการแสดงความเร็วลมในแนวนอนและแนวตั้ง โดยจะแสดงในลักษณะรูปของพื้นที่ขอบเขต (Contour) เหมือนกัน แต่จะเป็นการเฉลี่ยความเร็วทั้งสองทิศทางนั้นเข้าด้วยกัน แล้วแสดงออกมาเป็นกราฟิกส์

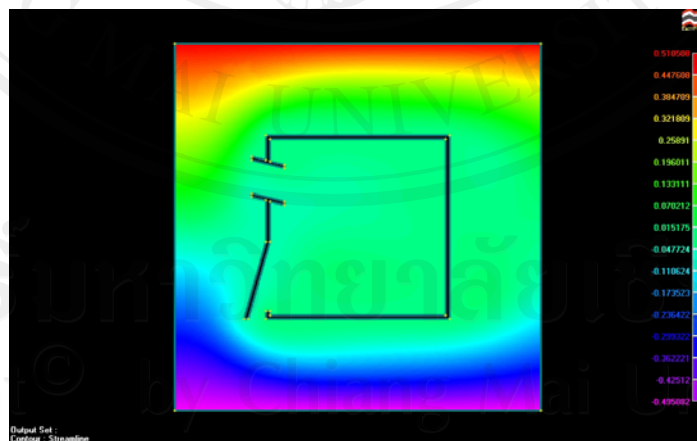
ภาพที่ 19 รูปแสดงความเร็วลมโดยรวม (T-velocity)

- ความดัน (Pressure) จะแสดงในลักษณะรูปของพื้นที่ขอบเขต (Contour) ที่แสดงความดันอันเนื่องมาจากการไหลของอากาศภายในห้อง พร้อมบอกสีของค่าความดันที่เกิดขึ้นภายในห้องแต่ละพื้นที่อีกด้วย

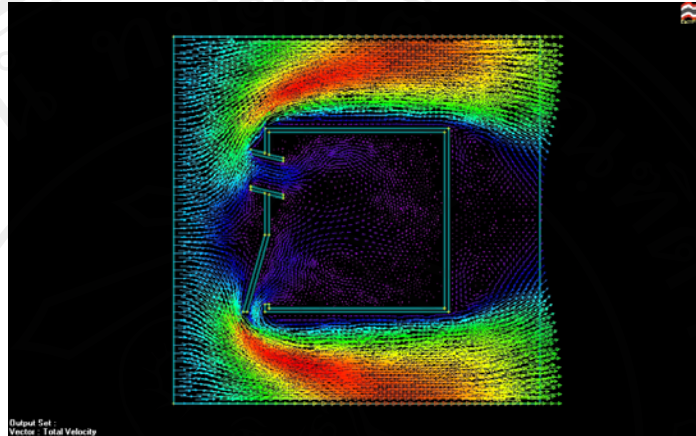
ภาพที่ 20 รูปแสดงความดันของการไหล (Pressure)

- เส้นทิศทางกระแสการไหล (Stream line) เป็นการแสดงชั้นของทิศทางการไหลที่จะแสดงในลักษณะรูปพื้นที่ขอบเขต (Contour) ที่แสดงการไหลของอากาศจากขอบเขตพื้นที่ที่กำหนดลมเข้าไปสู่ส่วนด้านที่กำหนดให้ลมออก

ภาพที่ 21 รูปแสดงเส้นทิศทางกระแสการไหล (Stream line)

นอกจากนี้แล้วยังมีลักษณะการไหลแบบ แสดงทิศทางการไหลของอากาศ (Vector) ซึ่งจะแสดงในรูปของเวกเตอร์ หัวลูกศรกำหนดทิศทางการไหล แสดงส่วนพื้นที่กำหนดลมเข้าไปสู่ส่วนด้านที่กำหนดให้ลมออก

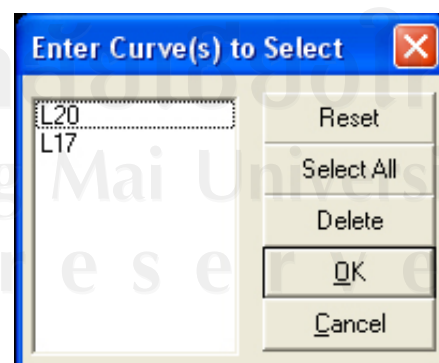
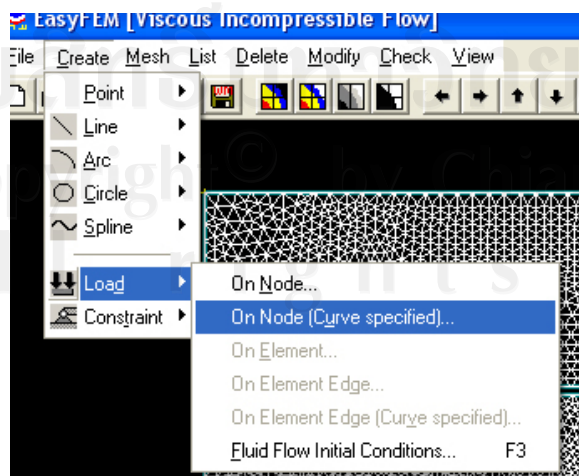

ภาพที่ 22 รูปแสดงเส้นทิศทางการไหล (Stream line)

9. การปรับเปลี่ยนความเร็ว และ ทิศทางการไหล

ในโปรแกรม สามารถกำหนดความเร็วของการไหล และทิศทางการไหลได้ด้วย โดยให้กับไปที่ ขั้นตอนการกำหนดภาวะโหลดให้กับโมเดล (ภายหลังกำหนดเอลิเมนต์ย่อยให้กับโมเดลเสร็จแล้ว) โดยเข้าไปที่ เมนู

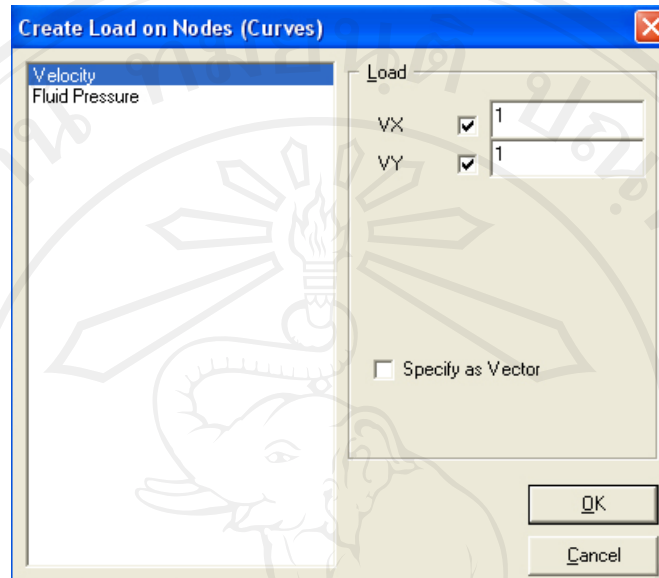
Create → Load → On Node (Curve Specified)

ภาพที่ 23 หน้าต่างปรับเปลี่ยน

ค่าโหลดให้กับโนดต่าง ๆ

จะปรากฏหน้าต่าง Enter Curve(s) to Select (ภาพที่ 23) ให้เราเลือกเส้นที่ 27 และ 30 กด OK ก็จะมีหน้าต่าง Create Load on Nodes (Curves) (ภาพที่ 24) ให้เราใส่ค่าความเร็วตามแกน X เท่ากับ 1 ที่ช่อง VX และ ความเร็วตามแกน Y เท่า 1 และ แล้วกด OK

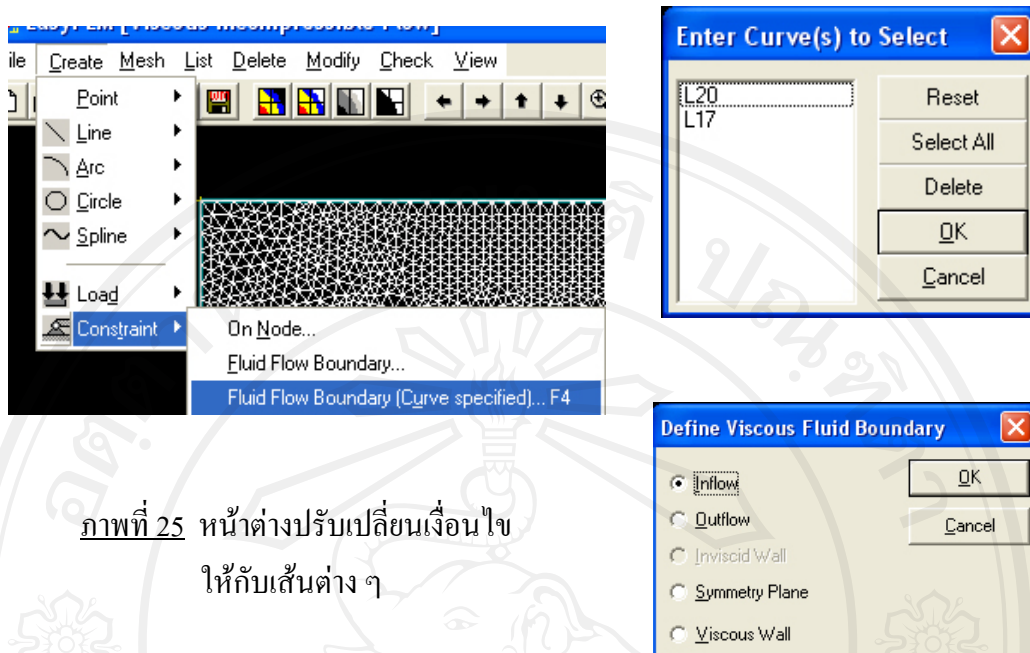

ภาพที่ 24 หน้าต่างปรับเปลี่ยนค่าโหลดให้กับเส้นต่าง ๆ

หลังจากนี้เราก็มำกำหนดเงื่อนไขใหม่ให้กับขอบเขตเอลิเมนต์กายภาพของปัญหาที่เปลี่ยนไปให้คือ กำหนดให้ขอบที่เป็นผนังด้านซ้าย และล่างป็นส่วนที่อากาศต้องไหลเข้า กำหนดให้เป็นเงื่อนไขขอบเขตแบบไหลเข้า (Inflow) ขอบเขตของผนังด้านขวามือ และด้านบน กำหนดให้เป็นเงื่อนไขขอบเขตการไหลออก (Outflow) และผนังอื่นๆส่วนที่เหลือจะเป็นเงื่อนไขของผนังแบบหนืด (Viscous wall) วิธีทำให้เข้าไปที่เมนู

Create ⇒ Constraint ⇒ Fluid Flow Boundary (Curve Specified)

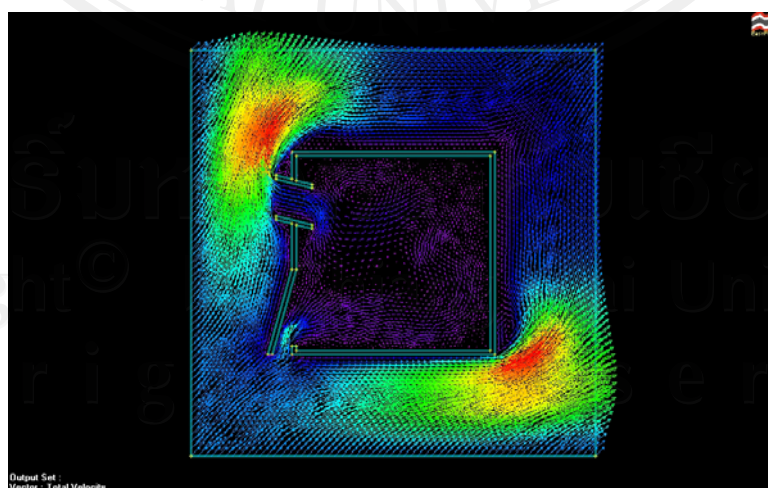
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

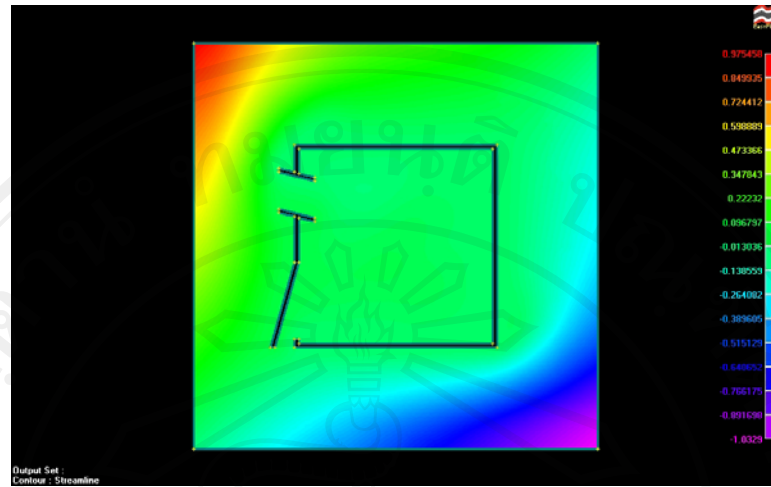
ภาพที่ 25 หน้าต่างปรับเปลี่ยนเงื่อนไข
ให้กับเส้นต่างๆ

เมื่อมีหน้าต่าง Enter Curve(s) to Select (ภาพที่ 25) ขึ้นมา ให้เรากำหนดเงื่อนไขขอบเขต โดยให้เลือก เส้นที่ 27 และ 30 กำหนดเป็น Inflow, เส้นที่ 28 และ 29 กำหนดเป็น Outflow, สำหรับ เส้นที่เหลือก็กำหนดให้เป็น Viscous Wall

ทำต่อไปในขั้นตอนต่อไปเรื่อยๆ ดังที่กล่าวไว้ข้างบนจนจบก็จะได้ผลลัพธ์ของการ วิเคราะห์การไหลที่มีทิศทางการไหลเป็น มุม 45 องศา (ภาพที่ 26 และ ภาพที่ 27)

ภาพที่ 26 รูปแสดงเส้นทิศทางการไหล (Stream line)

ภาพที่ 27 รูปแสดงเส้นทิศทางการไหล (Stream line)

และเมื่อมีความต้องการเพิ่มอีกก็ใช้วิธีเดิมนี้เปลี่ยนไปที่ส่วน แล้วสังเคราะห์ประมวลผลใหม่ก็จะได้รูปแสดงผลที่เปลี่ยนไปตามเงื่อนไขที่ปรับเปลี่ยนไป

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นาย ปะกาศิต พรแก้ว
วัน เดือน ปีเกิด	23 พฤษภาคม 2522
ประวัติการศึกษา	สำเร็จการศึกษาปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต คณะ วิศวกรรมศาสตร์ และ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว ปีการศึกษา 2543
ประวัติการทำงาน	อาจารย์ประจำ คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved